

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.032.06.2018

Pan
Robert Zynkowski
Dyrektor
Liceum Ogólnokształcącego
im. H. Sienkiewicza
Osiedle Piastowskie 17
57-400 Nowa Ruda

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 - „Zmiany w systemie oświaty”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Nowej Rudzie ¹ , Osiedle Piastowskie 17, 57-400 Nowa Ruda.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Zynkowski, Dyrektor Liceum od dnia 01 września 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli, tj. 7 grudnia 2018 r., oraz okres wcześniejszy, jeżeli miał wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marian Karbarz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/239/2018 z dnia 16 listopada 2018 r. (akta kontroli str. 1, 2-4)

¹ Dalej: „Liceum”.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK przygotowanie Liceum do wprowadzenia zmian w systemie oświaty od roku szkolnego 2019/2020 należy uznać za prawidłowe i adekwatne do prognozowanej liczby uczniów klas pierwszych.

Dyrektor Liceum posiadał wiedzę o liczbie absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych, ale w niepełnym wymiarze, gdyż dane te dotyczyły wyłącznie Nowej Rudy i przyległych gmin. Jednocześnie Dyrektor Liceum planował mniej oddziałów klasowych dla absolwentów szkół podstawowych, co w konsekwencji może prowadzić do wystąpienia ryzyka ograniczonego (trudniejszego) dla tych absolwentów dostępu do Liceum. Zgodnie natomiast z zamierzeniami Starostwa Powiatowego w Kłodzku, jako organu prowadzącego, w Liceum planuje się utworzenie takiej samej liczby oddziałów dla absolwentów gimnazjum, jak i szkoły podstawowej. Dla uczniów tych przewidywana jest także taka sama oferta proponowanych profili nauczania.

W związku ze stale malejącą liczbą uczniów oraz należyтым utrzymaniem posiadanego zasobu, warunki lokalowe Liceum oraz wyposażenie sal lekcyjnych umożliwiają przyjęcie zwiększonej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020 bez pogorszenia warunków nauczania. Wyremontowane zostały cztery sale lekcyjne, w kolejnych czterech prowadzono prace remontowe, a w trzech dalszych zaplanowano wymianę wykładziny podłogowej. Natomiast uzupełnienia wymaga wyposażenie sali gimnastycznej Liceum w zakresie sprzętu do ćwiczeń gimnastycznych.

Wszyscy zatrudnieni w Liceum nauczyciele posiadają kwalifikacje odpowiednie do prowadzonych zajęć, a zwiększenie naboru uczniów pozwoli na uzupełnienie ich tygodniowego wymiaru pensum. Dyrektor Liceum przewidział zatrudnienie dodatkowej kadry pedagogicznej.

Wystarczająca była również współpraca Dyrektora Liceum z instytucjami odpowiedzialnymi za wprowadzenie reformy, tj. w szczególności z organem prowadzącym oraz organem nadzoru pedagogicznego (kuratorium oświaty).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

1. Liceum funkcjonuje jako samodzielna szkoła od dnia 1 września 2012 r.⁴ Wcześniej funkcjonowało w ramach Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Nowej Rudzie. Po jego rozwiązaniu działa samodzielnie jako szkoła publiczna dla młodzieży i jest jednostką organizacyjną powiatu kłodzkiego.

(akta kontroli str. 5-7, 21-59)

W Liceum odnotowano stały spadek liczby uczniów, tj. z 467 w 2008 r. do 208 w 2018 r. (na dzień 30 września). W związku z tym na przestrzeni tego okresu zmniejszyła się również liczba oddziałów szkolnych z 15 do 8, przy niezmienionych zasobach lokalowych.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Od 1 dnia września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. Liceum funkcjonowało w ramach Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. H. Sienkiewicza w Nowej Rudzie.

(akta kontroli str. 62, 83)

Dyrektor Liceum nie dysponował pełnymi danymi o przewidywanej liczbie uczniów kończących w roku szkolnym 2018/2019 szkoły podstawowe i gimnazja z terenu powiatu kłodzkiego. Informacje z tego zakresu pochodziły od szkół zlokalizowanych w trzech spośród 14 gmin wchodzących w skład powiatu kłodzkiego, tj. z Miasta Nowa Ruda, Gminy Nowa Ruda, oraz z Miasta i Gminy Radków. Ponadto posiadano analogiczne dane z Gminy Głuszyca, graniczącej z powiatem kłodzkim. Z danych tych wynikało, że w 2019 r., w szkołach zlokalizowanych tylko w tych miejscowościach, liczba absolwentów wyniesie ogółem 688 osób, w tym absolwentów gimnazjów - 336 osób, a absolwentów szkół podstawowych - 352 osoby.

(akta kontroli str. 93)

Według Dyrektora Liceum, nie wnioskowano o dane liczbowe z kuratorium oświaty i od organu prowadzącego, dotyczące przewidywanej liczby uczniów kończących gimnazjum i szkołę podstawową, ponieważ szkoła jest przygotowana na przyjęcie większej liczby uczniów. Ponadto Liceum dysponowało informacjami zebranymi od pobliskich szkół podstawowych⁵. Praktyką organu prowadzącego jest organizowanie w I kwartale roku kalendarzowego narad dyrektorów podległych szkół, dotyczących rekrutacji uczniów i naboru do klas pierwszych. Dyrektorzy otrzymują wytyczne ze Starostwa, dotyczące liczby oddziałów klas pierwszych i ich liczebności, jakie mogą w danym roku szkolnym zorganizować. W przypadku, gdy szkoła w wyniku rekrutacji miała możliwość zorganizowania większej ilości oddziałów, często przy mniejszej liczbie uczniów w klasie, to organ prowadzący zazwyczaj wyrażał na to zgodę. Ponadto, jak wskazał Dyrektor Liceum, od kilku lat odnotowywano systematyczny spadek liczby uczniów, który jest związany z występującym niżem demograficznym wśród młodych osób. W związku z tym Liceum jest przygotowane pod względem lokalowym na przyjęcie większej liczby uczniów.

(akta kontroli str. 82-86)

Liczba uczniów ogółem w Liceum w latach szkolnych okresu objętego kontrolą wynosiła:

- w 2016/2017 było 267 uczniów w 10 oddziałach, tj. po trzy oddziały klas I i II oraz cztery oddziały klasy III (średnio 27 uczniów w oddziale),
- w 2017/2018 było 214 uczniów w 8 oddziałach, tj. dwa oddziały klasy I oraz po trzy oddziały w przypadku klas II i III (średnio 27 uczniów w oddziale),
- w 2018/2019 było 210 uczniów w 8 oddziałach, tj. po trzy oddziały klas I i III, oraz dwa oddziały klasy II (średnio 26 uczniów w oddziale).

W klasach pierwszych uczyło się w tych latach odpowiednio 73, 69 i 69 uczniów, odpowiednio: w trzech oddziałach, w dwóch oddziałach i w trzech oddziałach.

(akta kontroli str. 64, 69, 75, 82-86)

Dyrektor Liceum wskazał, że w Liceum od roku szkolnego 2016/2017 wprowadzono system, w którym uczniowie sami wybierają przedmioty w zakresie rozszerzonym. Nie było więc potrzeby tworzenia klas o danym profilu. Także w roku szkolnym 2019/2020 uczniowie będą sami wybierać przedmioty w zakresie rozszerzonym, w związku z powyższym oferta edukacyjna będzie taka sama, zarówno dla absolwentów gimnazjów i ośmioletniej szkoły podstawowej.

W latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 do Liceum kandydowało odpowiednio 84, 87 i 93 uczniów, z czego oryginały świadectw gimnazjalnych

⁵ Z terenu Miasta i Gminy Nowa Ruda, Miasta i Gminy Radków oraz Gminy Głuszyca.

dostarczyło ostatecznie 74 (88%), 65 (75%) oraz 68 (73%) uczniów. Wszystkie te osoby zostały przyjęte do Liceum w wyniku rekrutacji.

W roku szkolnym 2019/2020 Dyrektor Liceum planuje utworzenie pięciu oddziałów klas pierwszych (po 30 uczniów), tj. trzech oddziałów klasowych dla starej podstawy programowej oraz dwóch oddziałów klasowych dla nowej podstawy programowej.

(akta kontroli str. 82-86)

Według informacji Starostwa Powiatowego w Kłodzku, w Liceum planowane jest utworzenie trzech oddziałów dla absolwentów gimnazjów oraz trzech oddziałów dla absolwentów szkół podstawowych.

(akta kontroli str. 12-20, 74-81)

2. Warunki lokalowe Liceum oraz wyposażenie sal lekcyjnych umożliwiają przyjęcie zwiększonej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020, bez pogarszania warunków nauki. Zajęcia odbywają się w 21 salach, oraz w sali gimnastycznej, lekcje w poszczególnych oddziałach zaczynają się o tej samej porze, nie ma potrzeby wprowadzania zmianowości zajęć.

Dyrektor Liceum podał, że liczba pomieszczeń, jakimi dysponuje szkoła, jest wystarczająca w stosunku do planowanej liczby oddziałów klasowych, a dostęp do pracowni przedmiotowych, biblioteki szkolnej, sali gimnastycznej, sprzętu komputerowego pozostanie na niezmiennym poziomie mimo skumulowania się roczników uczniów.

(akta kontroli str. 82-86, 87-91, 92)

Liceum mieści się w dwukondygnacyjnym budynku, jego teren jest ogrodzony, monitorowany (system 15 kamer, 11 wewnątrz budynku, 4 na zewnątrz) i oświetlony. Wejście do budynku Szkoły jest zabezpieczone przed osobami postronnymi (dostępne na magnetyczną „kartę szkolną”). W Liceum zainstalowana jest winda dla osób niepełnosprawnych (dostępna tylko dla osób uprawnionych), a w poszczególnych pomieszczeniach budynku są zlokalizowane, między innymi: sale lekcyjne, biblioteka, sala gimnastyczna z zapleczem, siłownia, gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej.

Na każdym poziomie (parter, I i II piętro) znajdują się pomieszczenia sanitarnohigieniczne przeznaczone dla uczniów (wc dla chłopców, wc dla dziewcząt) i personelu (na parterze także dla osób niepełnosprawnych), wyposażone w odpowiednią ilość armatury sanitarnej.

W Liceum nie funkcjonuje stołówka, jedno z pomieszczeń na parterze pełni rolę świetlicy (bez dozoru); w czterech salach lekcyjnych są prowadzone prace remontowe, w tym w zakresie wymiany instalacji elektrycznej i oświetlenia żarowego na LED. Remont zakończono w czterech salach lekcyjnych. W trzech salach lekcyjnych stwierdzono zniszczone wykładziny podłogowe (w stopniu niestanowiącym zagrożenia dla bezpieczeństwa uczniów korzystających z tych pomieszczeń). Według Dyrektora Liceum nowa wykładzina została zakupiona i zostanie niezwłocznie wymieniona.

Meble szkolne w pomieszczeniach w których odbywają się zajęcia dydaktyczne i wychowawcze są wykonane i ustawione zgodnie z zasadami ergonomii, sale lekcyjne i pracownie przedmiotowe są wyposażone w wymagane i niezbędne pomoce naukowe, z wyjątkiem tablic interaktywnych, które znajdują się w pracowni multimedialnej i gabinecie geograficzno-przyrodniczym, natomiast brakuje ich w gabinetach: historycznym, fizycznym, chemicznym, matematycznym. W wyposażeniu sali gimnastycznej stwierdzono brak sprzętu do ćwiczeń

gimnastycznych. Według Dyrektora Liceum po zgłoszeniu potrzeb przez merytorycznych nauczycieli, braki sprzętowe zostaną uzupełnione do końca bieżącego roku szkolnego.

(akta kontroli str. 138-143)

3. W roku szkolnym 2016/2017 w Liceum zatrudnionych było 30 nauczycieli (w tym jeden przebywał na urlopie dla poratowania zdrowia, a jeden na urlopie macierzyńskim), w roku szkolnym 2017/2018 – 28 nauczycieli, a w roku szkolnym 2018/2019 – 27 nauczycieli (w tym jeden przebywał na urlopie macierzyńskim, a jeden na urlopie dla poratowania zdrowia). Wszyscy zatrudnieni w roku szkolnym 2018/2019 nauczyciele posiadali kierunkowe wykształcenie wyższe, a także dodatkowe kwalifikacje w formie ukończonych studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych.

(akta kontroli str. 94-109)

4. Obciążenie godzinowe zatrudnionych nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019 wynosiło od 4 godzin (nauczyciel przedsiębiorczości pracujący na zastępstwie za nauczyciela przebywającego na urlopie dla poratowania zdrowia) do 30 godzin tygodniowo (nauczyciel biblioteki). Tygodniowy wymiar zajęć w zakresie do 18 godzin na dzień 1 września 2018 roku posiadało 10 nauczycieli, co stanowiło 37% ogółu nauczycieli, a od 24 września 9 nauczycieli (w związku z przydzieleniem godzin nauczyciela wspomagającego ucznia). Natomiast 18 nauczycieli tygodniowe obciążenie ma powyżej 18 godzin – co stanowiło 68%. Tylko nauczyciele języka polskiego i matematyki mają więcej nadgodzin, ale liczba ta nie przekracza 1,5 etatu. Spowodowane jest to tym, iż Dyrektor Liceum (nauczyciel matematyki), wicedyrektor (nauczyciel języka polskiego) korzystają ze zniżki godzin w związku z pełnionymi funkcjami w szkole.

Jak wyjaśnił Dyrektor Liceum w związku z przyjęciem do klas pierwszych podwójnego rocznika uczniów i przy założeniu, że w roku szkolnym 2019/2020 uda się zrekrutować 5 oddziałów klas pierwszych, liczba oddziałów ogółem wzrośnie do 10 i aktualna obsada nauczycieli będzie w stanie zapewnić właściwy poziom edukacji, bez potrzeby zmianowości. W perspektywie następnych czterech lat liczba ta może się utrzymać, co jest dla nauczycieli dobrą perspektywą, gdyż od kilku lat średnio ok. 33% kadry pedagogicznej nie ma całego etatu w szkole.

W związku ze zwiększeniem liczby oddziałów w roku szkolnym 2019/2020 planuje się zatrudnienie nauczyciela języka polskiego i matematyki. Jednakże do dnia zakończenia kontroli, Dyrektor Liceum nie wystąpił z pismem w tej sprawie do organu prowadzącego, ponieważ ustalanie liczby oddziałów na rok szkolny 2019/2020 odbywa się w marcu 2019 r.

(akta kontroli str. 82-85)

5. Pomieszczenia Liceum, w których realizowane są zajęcia, spełniają normy bezpieczeństwa i higieny. W roku 2017 w budynku Liceum została zakończona termomodernizacja polegająca na jego ociepleniu, wymianie pieców gazowych oraz modernizacji całego systemu grzewczego.

Obecnie w szkole trwają prace w klasach lekcyjnych, w których nadal znajduje się oświetlenie żarowe. Prace polegają na wymianie instalacji elektrycznej oraz starego oświetlenia żarowego na nowoczesne oświetlenie LED. Po zakończeniu prac, natężenie oświetlenia w klasach będzie spełniać wymagane przepisami normy.

(akta kontroli str. 82-86, 138-143)

Dyrektor Liceum realizował obowiązek kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły zgodnie z § 3 ust. 1 *rozporządzenia* Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁶. Dyrektor Liceum wraz z Inspektorem BHP raz w roku dokonywał kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły oraz określał kierunki ich poprawy. O wynikach tych kontroli był informowany organ prowadzący.

(akta kontroli str. 169-176)

6. W związku z wprowadzonymi zmianami w systemie oświaty w Liceum nie są planowane szczególne działania. Dyrektor Liceum wskazał, że w związku z wprowadzonymi zmianami w systemie oświaty nie planuje się zwiększenia zasobów lokalowych. Z harmonogramu działań Dyrektora Liceum wynika, że w styczniu 2019 r. odbędzie się cykl spotkań z rodzicami uczniów, na których przekazane zostaną informacje dotyczące wprowadzanych zmian w związku z reformą systemu oświaty. Ponadto planowane są szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne związane z wdrażaną reformą oświatową skierowane do nauczycieli i kadry kierowniczej szkoły w I i II kwartale 2019 r.

Na zebraniach Rady Pedagogicznej Liceum odbywały się szkolenia i wykłady dla nauczycieli Liceum w zakresie wprowadzania zasad reformy oświaty w kontekście przyjmowania do szkół skumulowanych roczników ostatnich klas gimnazjum i szkoły podstawowej. Jak wynika z harmonogramu działań Dyrektora Liceum, bezpośrednie przygotowanie do przyjęcia zwiększonej liczby uczniów rozpocznie się po zakończeniu I semestru bieżącego roku szkolnego. Dopiero po otrzymaniu oficjalnych wytycznych od organu prowadzącego, będzie można określić na ile oddziałów będzie sporządzany arkusz organizacyjny. Liceum rozpocznie wówczas działania promocyjne.

Przygotowania obejmą też analizę, pod kątem zgodności z podstawą programową oraz atrakcyjności przekazu, propozycji podręczników poszczególnych wydawnictw, tak aby do końca roku szkolnego 2018/2019 został odpowiednio przygotowany szkolny zestaw podręczników.

(akta kontroli str. 82-86)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

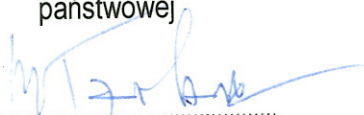
Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69, ze zm.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 4 stycznia 2018 r.

Kontroler:
Marian Karbarz
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

z up.

.....
podpis

Ziemowit Florjowski
Wicedyrektor